

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.

๑. ที่มา

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการบทกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร อันเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นกฎหมายกลางในการพิจารณาและกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้ที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและไม่กระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชน โดยเรียกมาตรการใหม่นี้ว่า “ปรับเป็นพินัย” ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต้องชำระเงินตามที่กำหนด แต่มิใช่โทษปรับทางอาญา ทั้งนี้ โดยได้มีการศึกษาเปรียบเทียบกับแนวทางในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเยอรมนีที่มีการตรากฎหมายกลางขึ้นใช้บังคับกับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงโดยลดขั้นตอนการพิจารณาและการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดต้องชำระในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมชำระค่าปรับ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องฟ้องคดีต่อศาลอาญาต่อไป ในขณะที่ประเทศฝรั่งเศสไม่มีการตรากฎหมายกลางขึ้นใช้บังคับ แต่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดโทษปรับทางปกครอง และถือว่าการออกคำสั่งกำหนดค่าปรับทางปกครองเป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมชำระค่าปรับหรือมีข้อโต้แย้งจะต้องยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อให้มีการเพิกถอนคำสั่ง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้ใช้แนวทางของประเทศเยอรมันเนื่องจาก เห็นว่าจะทำให้มีหลักเกณฑ์กลางในการพิจารณาและกำหนดมาตรการในการลงโทษที่ชัดเจน เป็นธรรม และคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้ดีกว่า

๒. หลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.

๒.๑ กฎหมายกลาง

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติเพื่อใช้ในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับสำหรับความผิดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ในลักษณะเดียวกับประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดหลักเกณฑ์ในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติเพื่อใช้ในการพิจารณาและกำหนดโทษทางอาญา

๒.๒ ความผิดทางพินัยและผลของการกระทำความผิดทางพินัย

ความผิดทางพินัย คือ การกระทำหรืองดเว้นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ซึ่งไม่ใช่โทษ

ทางอาญา (ในอนาคตกการตรากฎหมายต่าง ๆ จะต้องระบุให้ชัดเจนว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ๆ จะต้องได้รับโทษอาญาหรือต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย)

ค่าปรับเป็นพินัย คือ เงินค่าปรับที่ต้องชำระให้แก่รัฐ ซึ่งเป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้แทนโทษอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดไม่ร้ายแรงและไม่กระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชน

ผลของการกระทำความผิดทางพินัยมีเพียงการต้องชำระเงินค่าปรับเท่านั้น ไม่มีการจำคุก หรือกักขังแทนการปรับ ตลอดจนไม่มีการบันทึกลงในประวัติอาชญากรรมหรือทะเบียนประวัติอาชญากร ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง

๒.๓ หลักในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับ

ในการพิจารณาการกระทำความผิดได้กำหนดให้นำบทบัญญัติในบางเรื่องของประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ได้แก่ บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา หมวด ๕ การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน โดยได้บัญญัติเรื่องการกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง และอายุความสำหรับความผิดทางพินัยไว้เป็นการเฉพาะ

ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ในร่างกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพความผิดและกำหนดค่าปรับให้เหมาะสมกับฐานะของผู้กระทำความผิดตามที่แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดไว้ โดยให้พิจารณาจากระดับความรุนแรงของผลกระทบต่อชุมชนหรือสังคม ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย และสถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดด้วย โดยจะให้ผ่อนชำระเป็นรายงวดหรือให้ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับก็ได้ และในกรณีที่บุคคลใดได้กระทำความผิดเพราะเหตุแห่งความยากจนขั้นแค้นหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต จะกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดหรือจะว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ปรับเป็นพินัยเลยก็ได้ อันเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒.๔ กระบวนการปรับเป็นพินัย

(๑) ในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บุคคลสำคัญที่เป็นตัวหลักในการดำเนินการพิจารณาความผิดทางพินัย คือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน หรือคณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจในการดำเนินการปรับเป็นพินัย ซึ่งโดยปกติแล้วก็คือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั่นเอง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการ ดังนี้

- ๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด
- ๒) ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร

๓) เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามีการกระทำความผิดให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นพินัย โดยระบุพฤติการณ์แห่งความผิด จำนวนเงินค่าปรับ ระยะเวลาที่ต้องชำระ และแจ้งให้ทราบถึงสิทธิและวิธีการแก้ไขข้อกล่าวหา

๔) เมื่อผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ

๕) ในกรณีที่ไม่มี การชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ไม่ว่าจะมีการแก้ไขข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ตาม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจเท่าที่กฎหมายแต่ละฉบับกำหนดไว้เท่านั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้มีได้ให้อำนาจเพิ่มเติมและมีได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวผู้กระทำความผิด อย่างเช่นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากจะเป็นการไม่สอดคล้องและไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่ไม่ร้ายแรง

(๒) ในชั้นพนักงานอัยการ

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ฟ้องคดีต่อศาล โดยไม่ต้องนำตัวผู้กระทำความผิดไปเพื่อยื่นฟ้องด้วย

ในกรณีที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งไปยังหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำความเข้าใจแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการฟ้องคดีเอง เนื่องจากต้องการให้พนักงานอัยการได้กลับกรองความสมบูรณ์ของพยานหลักฐาน ตลอดจนประเด็นข้อกฎหมายต่าง ๆ ให้อีกชั้นหนึ่งเสียก่อน เว้นแต่กฎหมายเฉพาะที่กำหนดความผิดทางพินัยได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีได้เอง

(๓) ในชั้นศาล

กำหนดให้ศาลจังหวัดซึ่งมีครอบคลุมทุกท้องที่เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย และกำหนดให้วิธีพิจารณาคดีเป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยกำหนดให้การออกข้อบังคับต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และกำหนดให้ผู้กระทำความผิดมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาได้ เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น และคำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ถือเป็นที่สุด ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอนและความยุ่งยากในกระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัย เพื่อให้การพิจารณาสิ้นสุดได้รวดเร็วและไม่เป็นภาระงบประมาณของประเทศจนเกินสมควร เนื่องจากเป็นเพียงความผิดไม่ร้ายแรงและมีเพียงการปรับเป็นเงินเท่านั้น ไม่มีโทษจำคุก

เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย หากผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้ต้องคำพิพากษาเพื่อใช้ค่าปรับ โดยจะไม่มีกรกักขังแทนค่าปรับดังเช่นในคดีอาญา

อนึ่ง ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาเป็นที่สุดท้ายไม่ว่ากระบวนการพิจารณาอยู่ในชั้นของพนักงานอัยการหรือชั้นศาล หากผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นพินัยครบตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ

๒.๕ การเปลี่ยนความผิดในทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองเป็นความผิดทางพินัย

โดยที่กฎหมายในปัจจุบันได้มีการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงไว้เป็นจำนวนมาก โดยกำหนดโทษอาญาที่เป็นโทษปรับสถานเดียว นอกจากนั้นที่ผ่านมาในการตรากฎหมายจำนวนหนึ่ง (ประมาณ ๒๖ ฉบับ) ได้มีการกำหนดมาตรการลงโทษโดยใช้โทษปรับทางปกครองแทนโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง ซึ่งมาตรการดังกล่าวมีหลักการเช่นเดียวกับความผิดทางพินัยตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงได้กำหนดให้เปลี่ยนความผิดในทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและความผิดที่มีโทษปรับทางปกครอง เป็นความผิดทางพินัย ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงให้เหมาะสมกับสภาพความผิด และกำหนดมาตรการลงโทษในกฎหมายให้เป็นระบบเดียวกันสำหรับความผิดในทางอาญาที่มีโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับและกำหนดให้มีการเปรียบเทียบได้นั้นมีความจำเป็นต้องพิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดโดยรอบคอบในชั้นนี้จึงยังไม่ได้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

๓. ประโยชน์ที่จะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ออกแบบมาเพื่อนำมาใช้กับความผิดที่ไม่ร้ายแรงเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะความผิด ลักษณะของผู้กระทำความผิด และลักษณะของโทษ ซึ่งมีความแตกต่างจากการกระทำความผิดในทางอาญาที่เป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรงเนื่องจากกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชน

ประโยชน์ของการมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย อาจพิจารณาได้จากสองมุมมอง ได้แก่

(๑) ในมุมมองของประชาชน

- ประชาชนจะได้รับโทษที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับระดับความผิดและสถานะทางเศรษฐกิจของตน โดยเป็นโทษที่ไม่มีผลกระทบต่อชีวิต หน้าที่การงาน และไม่ทำให้เสื่อมเสียประวัติ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจอย่างจำกัดเมื่อเทียบกับอำนาจของพนักงานสอบสวนในคดีอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง

(๒) ในมุมมองของรัฐ

- การนำการปรับเป็นพินัยมาใช้แทนโทษอาญาจะทำให้รัฐสามารถประหยัดงบประมาณและทรัพยากรได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการลดขั้นตอน ลดความยุ่งยากซับซ้อน และไม่ต้องใช้กระบวนการพิจารณาเต็มรูปแบบดังเช่นในคดีอาญา อันจะเป็นการแบ่งเบาภาระของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และลดการนำคดีขึ้นสู่ศาล ทำให้มีเวลาให้กับคดีอาญาที่ยุ่งยากซับซ้อนได้มากขึ้น

- การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นตัวหลักในการดำเนินการปรับเป็นพินัย เป็นการแบ่งเบาและช่วยผ่อนคลายภาระของพนักงานสอบสวน ทำให้พนักงานสอบสวนมีเวลาให้กับคดีที่ยุ่งยาก ซับซ้อนมากขึ้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการ ตรากฎหมายทุกขั้นตอน ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้

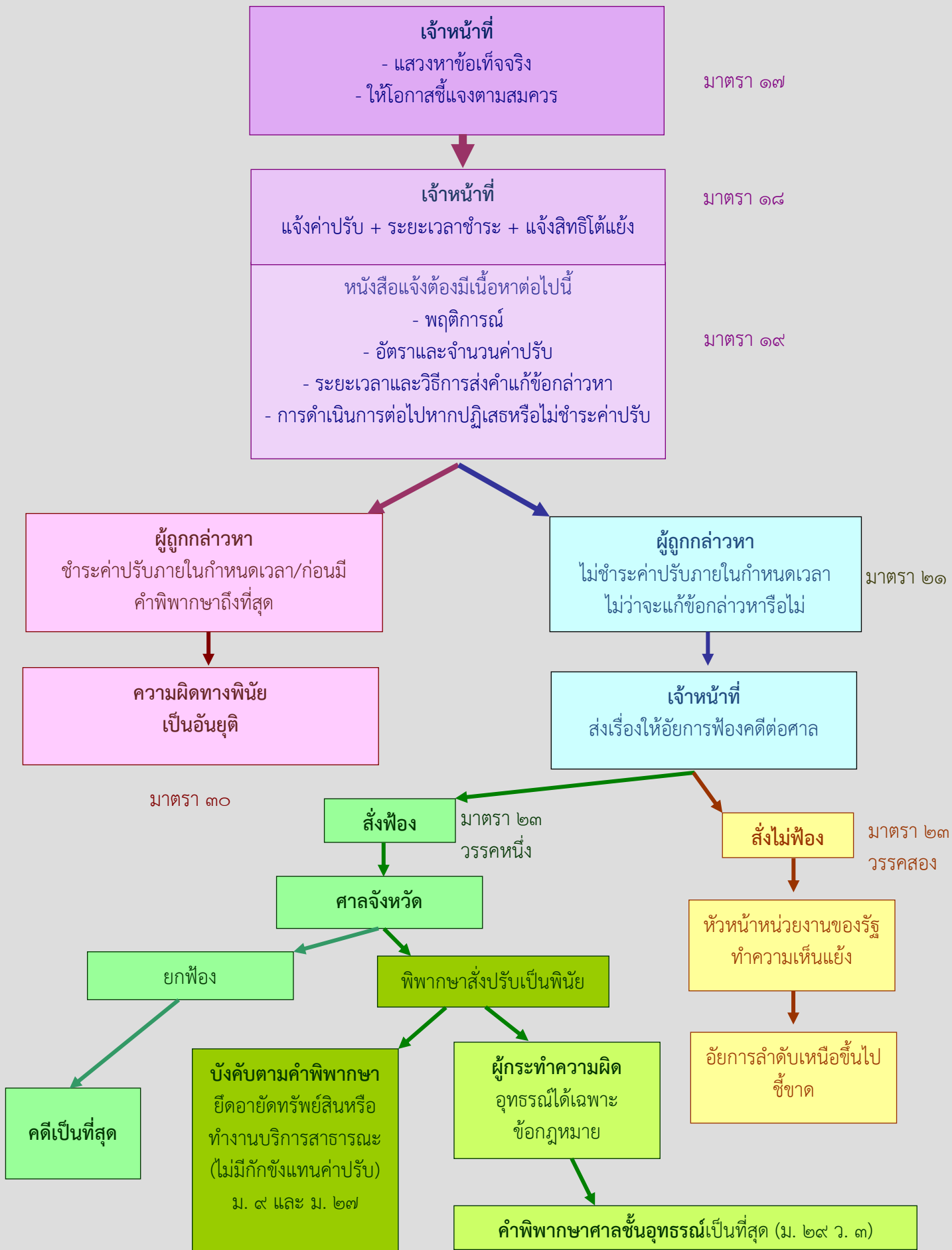
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๗๙๐๐-๑๓ ต่อ ๒๒๐๙(นายสุนทรฯ)

โทรสาร ๐๒ ๒๘๒ ๒๗๐๑

กระบวนการปรับเป็นพินัย

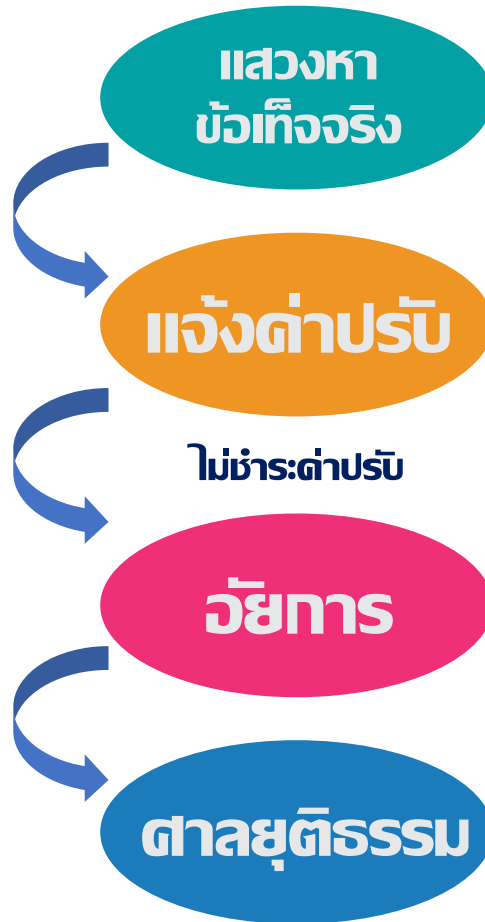

อาญา

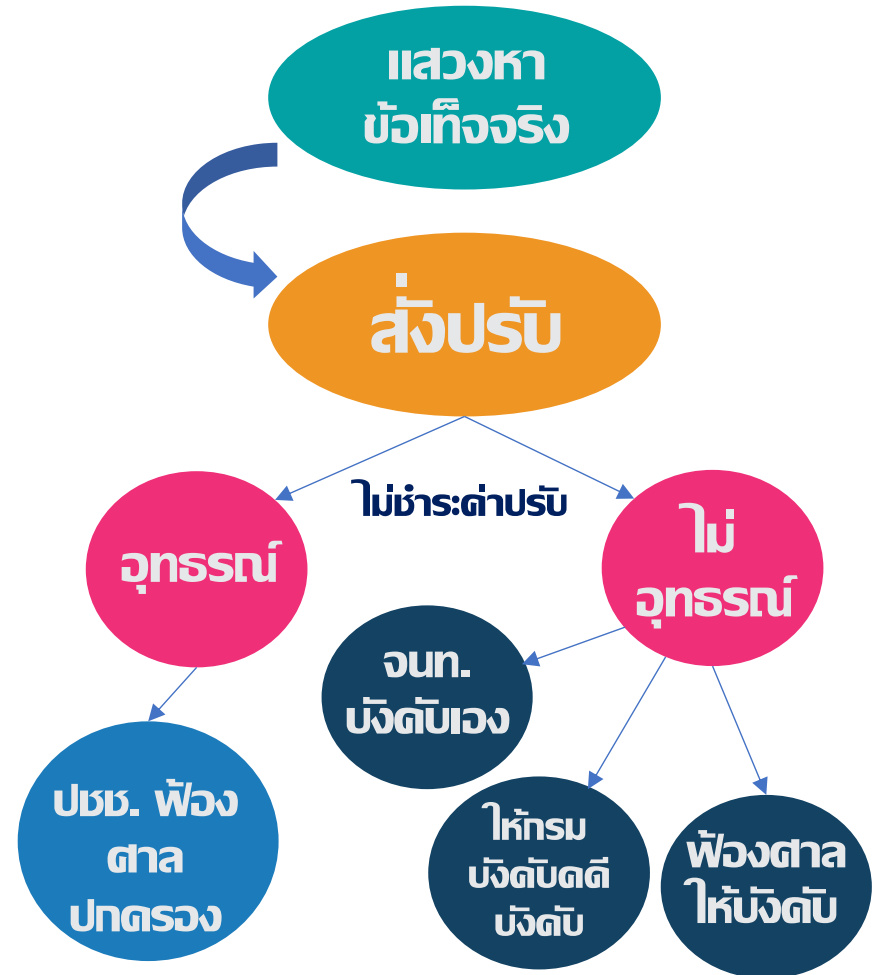
vs.

พินัย

vs.

ปกครอง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้
รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย
ได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิด
หรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษ
หนักเกินสมควร อันเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำ
ทางสังคมและส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้การกระทำ
ความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง
และไม่กระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชนเป็นความผิดทางพินัย
เพื่อใช้แทนการกำหนดโทษทางอาญา และกำหนดหลักเกณฑ์ในการปรับเป็นพินัยให้เหมาะสม
กับลักษณะของการกระทำความผิด เพื่อปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗
และมาตรา ๒๕๘ ค. (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
พ.ศ.

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติว่ารัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง กรณีจึงเป็นการสมควรกำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและไม่กระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของประชาชนเป็นความผิดทางพินัย และให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยซึ่งมิใช่โทษทางอาญาแทนการกำหนดโทษทางอาญา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า การสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต้องชำระเงินจำนวนหนึ่งไม่เกินที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมิใช่โทษทางอาญา
“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำความผิดหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย
“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียนหรือคณะบุคคล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น บรรดาที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออก
กฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงิน
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนดตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินจำนวนสูงสุด
ที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๗ ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ลักษณะ ๑ บทบัญญัติ
ที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป เฉพาะหมวด ๒ การใช้กฎหมายอาญา หมวด ๔ ความรับผิดชอบในทางอาญา หมวด ๕
การพยายามกระทำความผิด และหมวด ๖ ตัวการและผู้สนับสนุน แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้
บังคับแก่การปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้
เป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบปฏิบัติ
ในการปรับเป็นพินัย รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๘ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง
ดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนหรือสังคมจากการกระทำ
ความผิดทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ
ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำ
ความผิดทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

ในกรณีที่บุคคลใดได้กระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนขั้นขั้น
หรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต จะกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมาย
บัญญัติไว้เพียงใดหรือจะว่ากล่าวตักเตือนโดยไม่ปรับเป็นพินัยเลยก็ได้

เมื่อพิจารณาสถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพนันแล้ว จะให้ผ่อนชำระก็ได้ และในกรณีที่มีการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพนัน หากผู้กระทำความผิดทางพนัน ผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิก

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพนันผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงิน ชำระค่าปรับเป็นพนัน ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพนันได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สั่งปรับเป็นพนัน และผู้นั้นไม่ได้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงาน สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพนันต่อไป ถ้าคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การยื่นคำร้องให้ยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น

ในกรณีที่ไม่มีกรณียื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏต่อศาลในขณะที่พิพากษาว่า ผู้กระทำความผิดทางพนันอยู่ในเกณฑ์ที่จะทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ได้ และผู้นั้นยินยอม ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ เป็นพนันก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่การสั่ง ของศาลตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

หากผู้กระทำความผิดทางพนันฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาล กำหนด ศาลจะเพิกถอนคำสั่ง และออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง ในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อใช้ค่าปรับเป็นพนันก็ได้ โดยให้หักจำนวนวันที่ทำงานมาแล้วออกจากค่าปรับ เป็นพนัน

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๐ ในคดีความผิดทางพนัน ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพนันหรือฟ้องภายใน กำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

(๑) ห้าปี สำหรับการกระทำความผิดทางพนันที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพนัน อัตราอย่างสูงเกินห้าแสนบาท

(๒) สามปี สำหรับการกระทำความผิดทางพนันที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพนัน อัตราอย่างสูงเกินหนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท

(๓) หนึ่งปี สำหรับการกระทำความผิดทางพนันที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพนัน อัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๑ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับ เป็นพนัน ถ้าผู้นั้นมิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพนันแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อผู้นั้นมิได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒
กระบวนการพิจารณาตีความผิดทางพินัย

มาตรา ๑๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายนั้นมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรี จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้น เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินห้าหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตรา อย่างสูงเกินห้าหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๑๓ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดในการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย

ก่อนที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยจะชำระค่าปรับเป็นพินัย หากความปรากฏ ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายอื่นที่กำหนดค่าปรับ เป็นพินัยสูงกว่าด้วย ให้ระงับการรับชำระค่าปรับเป็นพินัยและส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าเพื่อดำเนินการ ให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งต่อไป

ในกรณีที่ได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยและชำระค่าปรับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ในความผิดทางพินัยบทใดบทหนึ่งแล้วไม่ว่าจะเป็นบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดหรือไม่ ให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำนั้นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๔ การกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิด ในทางอาญา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าความผิดในทางอาญานั้นไม่อาจเปรียบเทียบได้ ให้ระงับการดำเนินการปรับ เป็นพินัย และแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

(๒) ในกรณีตาม (๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปรับเป็นพินัยไปก่อนแล้ว การปรับเป็นพินัยดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ที่จะดำเนินคดีอาญา และในกรณีที่ศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำ ความผิด ให้ความผิดทางพินัยเป็นอันยุติและให้ศาลในคดีอาญาสั่งคืนค่าปรับเป็นพินัย ที่ได้ชำระแล้วให้แก่ผู้กระทำความผิด ในกรณีที่ศาลในคดีอาญาพิพากษาลงโทษปรับไม่ว่าจะลงโทษ จำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้นำค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วมาหักลบกับโทษปรับ หากยังมีจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ชำระแล้วเหลืออยู่ ให้ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือนั้น ให้แก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(๓) ถ้าความผิดในทางอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามคำสั่งของศาลแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายจากการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้น

(๔) ถ้าความผิดในทางอาญานั้นเปรียบเทียบได้ และได้มีการเปรียบเทียบความผิดในทางอาญาโดยชอบแล้ว ให้ความผิดทางพินัยนั้นเป็นอันยุติ

มาตรา ๑๕ ผู้ใดกระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้สั่งปรับเป็นพินัยผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัยและความผิดทางพินัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสั่งปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้

มาตรา ๑๖ เมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดในทางอาญา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดในทางอาญาต่อไป

ในระหว่างการสืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดในทางอาญา หากพบว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยร่วมอยู่ด้วย ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๑๗ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีผู้กระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา นั้นตามสมควรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ไม่ว่าความผิดทางพินัยนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด

มาตรา ๑๘ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอแสดงว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นทราบโดยระบุจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยที่กำหนดให้ต้องชำระและระยะเวลาที่ต้องชำระ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงสิทธิและระยะเวลาที่จะแก้ข้อกล่าวหาซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

การส่งหนังสือตามวรรคหนึ่งให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐนั้น แต่การแก้ข้อกล่าวหา

ของผู้ถูกกล่าวหาจะส่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นก็ได้ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ส่งหนังสือตามวิธีการดังกล่าวแล้วให้ถือว่าผู้รับได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสามวัน นับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ

มาตรา ๑๙ การแจ้งตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือโดยอย่างน้อย ต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) พฤติการณ์แห่งการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย
- (๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัย
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ
- (๓) สิทธิและระยะเวลาในการแก้ข้อกล่าวหา พร้อมทั้งวิธีการในการส่ง
ค่าแก้ข้อกล่าวหา
- (๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธ
ข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในเวลาที่กำหนด
- (๕) รายละเอียดในเรื่องอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ไม่ใช่บังคับแก่
การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางพินัยที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติ
วิธีดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะหรือแตกต่างไปจากบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๘ มีค่าแก้ข้อกล่าวหา หรือมิได้แก้
ข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุป
ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดี
ต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้
พนักงานอัยการ

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาพบการกระทำความผิดทางพินัย ให้มีหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐ
ที่รับผิดชอบกฎหมายนั้น ๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป เว้นแต่เป็นความผิด
ทางพินัยที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้
ในกรณีเช่นนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในฐานะ
เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๒๓ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนคดีความผิดทางพินัยจากเจ้าหน้าที่
ของรัฐ หากพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ดำเนินการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล โดยไม่ต้องดำเนินการ
สอบสวนและจะมีหรือไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาลก็ได้

ในกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบพร้อมทั้งเหตุผล หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ทำให้ความเห็นแย้งเสนอไปยังผู้ดำรงตำแหน่งเหนือพนักงานอัยการที่มีคำสั่งเพื่อชี้ขาด

ในการพิจารณาสำนวน พนักงานอัยการมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมทั้งมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดผู้มีอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้ง ให้อัยการสูงสุดออกระเบียบให้พนักงานอัยการปฏิบัติได้ และเพื่อประโยชน์ในการประสานและร่วมมือกันในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนรวมทั้งสอดคล้องกับเขตอำนาจของพนักงานอัยการ อัยการสูงสุดจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงแนวปฏิบัติในการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการในแต่ละท้องที่ก็ได้

มาตรา ๒๔ ก่อนศาลมีคำพิพากษาเป็นที่สุด ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยชำระค่าปรับเป็นพินัยครบตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๑๘ ให้พนักงานอัยการยุติการดำเนินการฟ้อง หรือถ้าได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดี

มาตรา ๒๕ ให้ศาลจังหวัดเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย เว้นแต่ในเขตกรุงเทพมหานครจะให้เป็นการของศาลอาญาใดให้เป็นไปตามข้อบังคับตามวรรคสอง

วิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ข้อบังคับตามวรรคสองต้องคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และจะกำหนดให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด จำเลยมีสิทธิตั้งบุคคลให้มาต่อสู้คดีแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย และในการส่งเอกสารให้กำหนดให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นที่เหมาะสมได้ด้วย ในกรณีสมควร จะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้ ข้อบังคับดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๖ เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้ฟ้องที่ศาลนั้น แต่ถ้าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นหลายท้องที่ ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้

ในกรณีที่ไมปรากฏชัดว่าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดมีที่อยู่ แต่ถ้าไม่ทราบที่อยู่ของผู้กระทำความผิด ให้ถือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน หากมีผู้กระทำความผิดหลายคน ให้ฟ้องต่อศาลที่ผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งมีที่อยู่

มาตรา ๒๗ ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อใช้ค่าปรับเป็นพินัย

มาตรา ๒๘ ให้นำความในมาตรา ๒๙/๑ วรรคสองและวรรคสามแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การบังคับคดีตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๙ และมาตรา ๒๗ ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๒๕ เงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน

คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๐ คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัย
- (๒) โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย
- (๓) เมื่อมีการเปรียบเทียบความผิดในทางอาญาโดยชอบตามมาตรา ๑๔ (๔)
- (๔) เมื่อคดีขาดอายุความ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัย จะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๓ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่และอำนาจในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศกำหนดตามมาตรา ๗ วรรคสอง มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ วรรคสี่ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๒ ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนวันพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับไม่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ ในวาระเริ่มแรกให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนตามที่เห็นสมควร เพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการเสนอแนะการออกกฎกระทรวง และระเบียบตามมาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคสาม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการดังกล่าว และให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

เมื่อครบห้าปีหลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประเมินความจำเป็นในการให้มีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยในกรณีมีความจำเป็นต้องมีคณะกรรมการต่อไป ให้เสนอแนะหน่วยงานที่จะทำหน้าที่หน่วยธุรการของคณะกรรมการต่อไปด้วย ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติหรือวันที่คณะรัฐมนตรีกำหนดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เห็นควรมีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อไป คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเป็นคราว ๆ หรือตลอดไปก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๕ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองบรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายทั้งปวงที่ยังใช้บังคับอยู่ในวันก่อนพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว เป็นความผิดทางพินัย และเปลี่ยนอัตราโทษปรับทางปกครอง เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่ง กำหนดให้มีมาตรการทางปกครองอย่างอื่น นอกเหนือจากการปรับทางปกครองด้วย การชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่กระทบต่ออำนาจในการสั่งใช้มาตรการทางปกครองอย่างอื่นนั้นตามที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติไว้

ในกรณีที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้แล้ว ให้ถือว่ากฎหมายนั้นได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ เป็นผู้ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัย

การกระทำความผิดใดที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองแล้ว ก่อนพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง การพิจารณาและการโต้แย้งคำสั่ง รวมทั้งการบังคับชำระค่าปรับ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิดต่อไป จนแล้วเสร็จ

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมิได้มีคำสั่งให้ปรับทางปกครองก่อนวันพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดในทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวบรรดาที่บัญญัติ

ไว้ในกฎหมายทั้งปวง นอกจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้เปลี่ยนอัตราโทษปรับทางอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ บรรดาความผิดทางพินัยที่เปลี่ยนจากความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองหรือความผิดในทางอาญาตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ ที่ได้กระทำก่อนวันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ให้มีอายุความตามพระราชบัญญัตินี้หรืออายุความตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่บัญญัติความผิดนั้นหรือประมวลกฎหมายอาญา แล้วแต่กรณี สุดแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า

มาตรา ๓๘ บรรดาความผิดในทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๖

(๑) ถ้าอยู่ในระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องไปให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ผู้ใดต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดในทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๖ ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นยังถูกกักขังแทนค่าปรับอยู่ก็ให้การกักขังนั้นสิ้นสุดลง และค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระให้เป็นอันพับไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี